

Topics:

- Aiding violation of Shabbat for medical purposes
- Having a non-Jew pull one's tooth on Shabbat

מסייע**א. תלמוד בבלי מסכת ביצה דף כב עמוד א**

אמימר שרי למכחל עינא מנכרי בשבתא... אמר ליה רב אשי לאמימר, "מאי דעתך? דאמר עולא בריה דרב עילאי כל צרכי חולה עושין על ידי נכרי בשבת, ואמר רב המנונא כל דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה? הני מילי היכא דלא מסייע בהדיה, אבל מר קא מסייע בהדיה דקא עמיץ ופתח!" אמר ליה, איכא רב זביד דקאי כותך, ושניי ליה מסייע אין בו ממש.

ב. תלמוד בבלי מסכת מכות דף כ עמוד ב

תני תנא קמיה דרב חסדא אחד המקיף ואחד הניקף לוקה. אמר ליה מאן דאכיל תמרי בארבילא [כלו' בסל] לקי? דאמר לך מני! רבא אומר במקיף לעצמו ודברי הכל. רב אשי אומר במסייע ודברי הכל.

ג. רמ"א אורח חיים הלכות שבת סימן שכח:ג

מי שחושש בשיניו ומצטער עליו להוציאו, אומר לא"י להוציאו (ב"י בשם אורחות חיים ואיסור והיתר הארוך).

ד. ט"ז אורח חיים סימן שכח:א

דקשיין הגמרות אהדדי דכיון דמסייע אין בו ממש אין הניקף חייב מלקות דבעינן מעשה למלקות ולא ראינו בתוס' ובפוסקי' שיש חילוקים בזה ומסתמ' תרוויהו הלכתא נינהו... וע"כ צריכים אנו לחלק ביניהם דהיא דאמימר לא עביד שום מעשה דכבר עיניו הם פתוחות אלא שהוא מסייע עמו בשעה שהוא עוש' המלאכה וכיון שא"צ לו רק לסיוע בעלמא אין בו ממש, משא"כ בההיא דניקף שקודם שמתחיל המקיף להקיף מזמין הניקף את שערו הוה כמו מתחיל במלאכה ויש בו ממש. וכן בטור כתב ג"כ שמתה עצמו אליו לזה. ואם כן ה"נ בזה שפותח פיו ועוש' מעשה קודם לעכו"ם כי סתם אדם פיו סגור תמיד אלא פותחו אם רוצה לאכול או כיוצא בזה, ואם כן זה הוה מסייע שיש בו ממש ודומה לניקף ממש ואסור...

ה. חידושי הרישב"א מסכת מכות דף כ עמוד ב

פירש"י ז"ל שמזמין לו השערות. ואיכא דקשיא ליה, הא דאמרינן במס' יום טוב (ביצה כ"ב א') לענין מיכחל כותי לישראל ביום טוב וישראל עמיץ ופתח דמסייע אין בו ממש, ולא קשיא, שאין כל המסייעין שוין, דמסייע דהתם אין בו ממש שדרך העין למעמץ ומפתח קצת אבל הכא סיוע גדול הוא כשמזמין לו עצמו בשערו...

ו. ה' היתירי מסייע

- אפשר לעכו"ם לעשות בלי הסיוע, במצב default (ט"ז)
- האיסור הוא דרבנן (חכם צבי, מהרש"ם)
- הסיוע הוא קודם למעשה האיסור (ר' עקיבא איגר)
- הסיוע הוא באופן רגיל (חזון איש)
- רק בשיער אסור, משום גזירת הכתוב (ש"ך)

בעית עקירת שן**ז. תלמוד בבלי מסכת שבת דף עד עמוד ב**

תנו רבנן: התולש את [נוצת] הכנף, והקוטמו [חותך ראש הדק של הכנף], והמורטו [לוקח שער של זנב הכנף] - חייב שלש חטאות. אמר רבי שמעון בן לקיש: תולש חייב משום גזוז, קוטם חייב משום מחתך, ממרט חייב משום ממחק.

ח. חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף קז עמוד ב

הא דאמרי' במושיט ידו למעי בהמה ודלדל עובר שבמעיה דחייב משום עוקר דבר מגדולו, קשה לי דהא גוזז ותולש כנף מן העוף כשהן חייין (ע"ד ב') לא מחייבינן להו תרתי חדא משום עוקר דבר מגידולו, וכן הנוטל שער וצפרניו ושפמו (צ"ד ב') אין בהן דין עוקר דבר מגדולו דליחייב תרתי, אלמא אין משום עוקר דבר מגדולו דהוא תולדה דקוצר אלא בגדולי קרקע!... ואפי' ר' יהודה [דקאמר דיש דישא שלא בגדולי קרקע] אפשר דמודה בקצירה דהיא ממש מן הקרקע, ותולש מבעלי חיים בכלל גוזז הוא! וי"ל דמדלדל עובר משום נטילת נשמה הוא חייב...